

Arkiv: <arkivID><jplD> FA-C55
JournalpostID:
Saksbehandlar:
Dato: 02.11.2020

Saksframlegg

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
065/20	Utval for oppvekst, kunnskap og kultur	10.11.2020

Tilskot til meirkostnader ved istandsetjing av nyare tids kulturminne 2020

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Utval for oppvekst, kunnskap og kultur godkjenner følgjande fordeling av tilskot til meirkostnader ved istandsetjing av nyare tids kulturminne:

Bjørn Steffen Thorsen	Grunnmur, gbnr 23/3	Avslag
Bjørn Tore Nordeide	Våningshus, gbnr 455/7 Kartveit	50 000 kr
Nina Bortne	Naust, gbnr 468/3 Askeland på Radøy	45 000 kr
Vågenes bygdelag	Vågenes bedehus, gbnr 429/11/1	40 000 kr
Meland mållag	Elias Mjåtveit-huset	50 000 kr
Laila Bjørge	Kvernhus, gbnr 241/3, Bjørge	10 000 kr
Aina Isdal Haugland	Lemstove, gbnr 185/5, Isdal	24 000 kr
Kjersti Isdal	Lemstove, gbnr 185/7, Isdal	30 000 kr
Cato Pisani Danielsen	Gamleskolen på Eikanger, gbnr 213/61	Avslag
Elin Signe Askvik	Utløe, gbnr 236/20 Askvik	21 000 kr
Helge Kolås	Naust ved Hallandsvatnet, gbnr 462/2 Kolås	30 000 kr

Vedtak som innstilling fra -

Utval for oppvekst, kunnskap og kultur 10.11.2020:

Behandling:

Laila Bjørge-Sp sa seg ugild som søker i saka, ho deltok difor ikkje i handsaming av denne saka.

Rådmannen sitt framlegg vart samrøystes vedteke.

OKK- 065/20 Vedtak:

Utval for oppvekst, kunnskap og kultur godkjenner følgjande fordeling av tilskot til meirkostnader ved istandsetjing av nyare tids kulturminne:

Bjørn Steffen Thorsen	Grunnmur, gbnr 23/3	Avslag
Bjørn Tore Nordeide	Våningshus, gbnr 455/7 Kartveit	50 000 kr
Nina Bortne	Naust, gbnr 468/3 Askeland på Radøy	45 000 kr
Vågenes bygdelag	Vågenes bedehus, gbnr 429/11/1	40 000 kr
Meland mållag	Elias Mjåtveit-huset	50 000 kr
Laila Bjørge	Kvernhus, gbnr 241/3, Bjørge	10 000 kr
Aina Isdal Haugland	Lemstove, gbnr 185/5, Isdal	24 000 kr
Kjersti Isdal	Lemstove, gbnr 185/7, Isdal	30 000 kr
Cato Pisani Danielsen	Gamleskolen på Eikanger, gbnr 213/61	Avslag
Elin Signe Askvik	Utløe, gbnr 236/20 Askvik	21 000 kr
Helge Kolås	Naust ved Hallandsvatnet, gbnr 462/2 Kolås	30 000 kr

Politisk handsaming

Saka skal avgjerast i utval for oppvekst, kunnskap og kultur.

Bakgrunn

Kommunestyret i Alver kommune vedtok i møte 19. desember 2019 retningslinjer for kommunale tilskotsordningar til kultur, idrett og friluftsliv som omfattar fleire ulike tilskotsordningar innan kultur- og idrettsfeltet. Denne saka gjeld fordeling av midlar for ordninga Tilskot til meirkostnader ved istandsetjing av nyare tids kulturminne, som hadde søknadsfrist 1. september.

Det er sett av 300 000 kroner til fordeling i denne søknadsrunden.

Saksopplysningar:

Retningslinjene for tilskotsordninga seier at den skal bidra til å ta vare på verdifulle og verneverdige bygningar, kulturmiljø og andre typar kulturminne i Alver kommune i privat eige. Kulturminne som er prioriterte i kulturminneplan og verneverdige kulturminne som ligg i omsynssone for kulturminne skal normalt prioriterast.

Restaureringa skal skje i tråd med antikvariske prinsipp og i dialog med kulturminneansvarleg i Alver kommune.

Det kom inn 11 søknader til denne ordninga.

Vurdering av søknadene

1. Bevaring av grunnmur, gbnr 323/3, Frekhaug (Vikane gard)

Bjørn Steffen Thorsen søker om tilskot på 483 000 kroner til bevaring av kjellarmur på gbnr 323/3 på Frekhaug. Muren vert bygd inn under terrassen på det nye våningshuset på eigedomen, og nytta til utebod.

Søklar sølte i 2016 om å riva ei eksisterande lemstove på eigedomen og byggja nytt hus på eigedomen. Kulturavdelinga i Meland vurderte denne lemstova til å ha høg lokal verneverdi då den var ei av få lemstover som stod att på Frekhaug. Meland kommune sette difor som vilkår i dispensasjonen at grunnmuren på den gamle lemstova skulle takast vare på. I det endelege byggjeløyyet (389/2016) har søklar fått løyve til å plassera det nye huset delvis oppå grunnmuren slik at berre om lag halve grunnmuren frå den gamle lemstova står att. Søklar opplyser at meirkostnaden ved å ta vare på muren er om lag 680 000 kroner. Dette inkluderer mellom anna grunnarbeid, støyp- og betongarbeid, konstruksjon og teiknearbeid.

Det er berre delar av den gamle grunnmuren som er bevart. Den står heilt inn til det nye huset og bygd inn under terrassen. Muren er slik lite synleg, framstår som lite autentisk og ivaretar i liten grad opplevingsverdien av kulturminnet. Restaureringa er heller ikkje i tråd med antikvariske prinsipp. Det er ikkje kulturminneplan for området, og muren er ikkje plassert i omsynssone for kulturminne. Sjølv om eigar har fått pålegg om å ta vare på muren meiner rådmannen at denne søknaden ikkje bør prioriterast.

2. Restaurering av tak på våningshus, gbnr 455/7 Kartveit

Bjørn Tore Nordeide søker om 50 000 kroner til restaurering av tak på våningshus på gbnr 455/7 Kartveit. Det er lekkasje i taket og mønsåsen har roteskader og har gjeve etter for takvekta og sige ned. Det er difor naudsynt å fjerna torv, takpapp, sutak og sperr på begge sider slik at ein kjem til og får lagt inn ny mønsås og reparert taket. Totalkostnaden på tiltaket er 105 000 kroner.

Dette våningshuset blant dei mest autentiske og best bevarte våningshusa i Alver kommune. Huset er ein god representant for den typiske byggeskikken på Vestlandet med fleire tømmerkassar som er bygde saman, vernemur på eine kortsida og torv på taket. Bygget står i eit svært verdigfullt kulturmiljø som er plassert i verneklasse A i kulturminneplanen for Radøy kommune. På bakgrunn av dette har våningshuset og kringliggjande bygningar fått omsynssone for bevaring av kulturminne og kulturmiljø (H570) i kommuneplanen for Radøy.

Rådmannen gjer framlegg om at Bjørn Tore Nordeide får kr 50 000 kroner i tilskot til restaurering av taket på huset. Dette utgjer om lag 48 % av totalkostnaden.

3. Restaurering av naust, gbnr 468/3 Askeland på Radøy

Nina Bortne søker om 50 000 kroner til restaurering av naust på gbnr 468/3 Askeland på Radøy. For å berga naustet må tak og vegger tettast og berande konstruksjonar rettast opp og sikrast. Totalkostnaden er stipulert til om lag 220 000 kroner.

Naustet er eit grindbygd naust på tørrmur med originale stavar og betar sannsynlegvis frå byggjeår på 1800-talet. Naustet er ein del av eit større naustmiljø med mellom anna fleire naust, kai, smie og dampskipskai. Naustet er plassert i verneklasse C i kulturminneplanen for Radøy kommune. Området ligg innanfor den indre farleia, som er eit kulturlandskap av nasjonal interesse, men i kommuneplanen for Radøy er ikkje dette omsynssone.

Rådmannen gjer framlegg om at Nina Bortne får kr 45 000 kroner til istandsetjing av naustet på Askeland.

Dette utgjør om lag 20 % av totalkostnaden.

4. Restaurering av Vågenes bedehus, gbnr 429/11/1

Vågenes bygdelag søker om kr 40 000 i tilskot til skifte av kledning og vindauge på Vågenes bedehus. Totalkostnaden for prosjektet er kr 337 000.

Vågenes bedehus er det eldste, stående bedehuset på Radøy og vart på bakgrunn av det plassert i verneklasse B i kulturminneplan for Radøy. Bedehuset er ute av bruk som bedehus, men er overtatt av Vågenes bygdelag som brukar det som grendahus for bygda.

Rådmannen gjer framlegg om at Vågenes bygdelag får kr 40 000 i tilskot til restaurering av Vågenes bedehus. Dette utgjør om lag 12 % av totalkostnaden.

5. Demontering, dokumentasjon, loggføring og merking av Elias Mjåtveit-huset

Meland mållag søker om 50 000 kroner til eit første del av prosjektet som går ut på å berga Elias Mjåtveit sitt hus ved å ta det ned, flytta og setja det opp på ny plassering der det skal brukast som eit ålment kulturbygg.

Det er gjeve rivingsløyve for bygget og det er sett som vilkår at bygget skal lagrast forsvarleg fram til ny tomt er avklara. Meland mållag søker no om midlar til første del av prosjektet som handlar om demontering, reingjering, dokumentasjon, loggføring og merking av alle bygningsdelane. Det er funne lokale til lagring av bygget fram til ny tomt er klar og finansiering av siste del av prosjektet er på plass. Totalkostnaden for denne delen av prosjektet er om lag 179 000 kroner.

Elias Mjåtveit var lyrikar, folkeminnesamlar, folkeopplysar, samfunnskritikar, religionsfilosof og spelemann og ein viktig kulturpersonlegheit lokalt og regionalt. Huset skal også vera den einaste gjenverande husmannsplassen i tidlegare Meland kommune. På bakgrunn av dette vert det vurdert at bygget har høg kulturminneverdi.

Rådmannen gjer framlegg om at Meland mållag får 50 000 kroner i tilskot til prosjektet. Dette utgjør om lag 28 % av totalkostnaden.

6. Restaurering av kvernhus, gbnr 241/3, Bjørge

Laila Bjørge søker om kr 10 000 i tilskot til restaurering av kvernhus på Bjørge. Planen er å restaurera taket, sloket og montera klure på kvernsteinane. Totalkostnaden på prosjektet er 55 000 kroner.

Kvernhuset på Bjørge er datert til 1663. Både kvernkall og kvernsteinar er i orden og kvernhuset kan brukast når det er nok vatn i elva. Bygget kan såleis nyttast til å demonstrera korleis kornmaling kan gå føre seg i praksis. Det vert vurdert at bygget i kraft av høg alder, autentisitet og bruksverdi har høg kulturminneverneverdi jamvel om det ikkje har formelt vern etter plan- og bygningslova.

Rådmannen innstiller på at Laila Bjørge får kr 10 000 til tiltaket. Dette utgjør om lag 18 % av totalkostnaden.

7. Ny dør på lemstove, gbnr 185/5, Isdal

Aina Isdal Haugland søker om kr 39 000 kroner til å få produsert ny ytterdør til bygget. Det skal lagast ein

kopi av ei gamal dør som vart funne i løa. Totalkostnaden for tiltaket er kr 49 000 kroner.

Lemstova på Isdal er ein av bygningane i klyngetunet på Isdal. Innmarka vart utskifta kring 1860, men grensene vart lagt slik at berre nokre få av husa måtte flyttast. Det gjer at husa fortsatt ligg samla. Denne og dei andre lemstovene på Isdal er vedlikehaldne med omhug av eigarane, og mange av dei historiske kvalitetane i tunet er tekne vare på. Klyngetunet på Isdal har omsynssone H570 (bevaring av kulturmiljø) i kommuneplanen for Lindås.

Jamvel om retningslinene for tilskotsordninga seier at dette er eit tiltak som skal prioriterast, bør ikkje kommunen gje tilskot som dekkjer meir enn 50 % av utgiftene. Rådmannen innstiller difor på at Aina Isdal Hauge får kr 24 000 kroner til tiltaket, noko som utgjer om lag 49 % av totalkostnaden.

8. Restaurering av lemstove, gbnr 185/7, Isdal

Kjersti Isdal søker om kr 30 000 i tilskot til restaurering av lemstove på gbnr. 185/7 Isdal. Midlane skal nyttast til restaurering av yttervegg, kopi av to ytterdører, materialar og maling.

Lemstova på Isdal er ein av bygningane i klyngetunet på Isdal. Innmarka vart utskifta kring 1860, men grensene vart lagt slik at berre nokre få av husa måtte flyttast. Det gjer at husa fortsatt ligg samla. Denne og dei andre lemstovene på Isdal er vedlikehaldne med omhug av eigarane, og mange av dei historiske kvalitetane i tunet er tekne vare på. Denne lemstova var også portgard. Klyngetunet på Isdal har omsynssone for bevaring av kulturmiljø i kommuneplanen for Lindås.

Rådmannen rår til at Kjersti Isdal får kr 30 000 i tilskot til restaurering av lemstova på Isdal. Dette utgjer om lag 20 % av totalkostnaden.

9. Dør på gamleskolen på Eikanger, gbnr 213/61

Cato Pisani Danielsen søker om 50 000 kroner til gamleskolen på Eikanger. Midlane skal nyttast til å få laga dobbelsidig dørblad, tilpassa original karm der ytterdøra på gamleskolen var før dei bygde til.

Gamleskolen på Eikanger vart bygd i 1889 og brukt som skule fram til 1953. Bygget er godt bevart og vedlikehalde, og eigar har nyleg gjort ein stor jobb med å restaurera dei gamle vindauga og setja inn varevindauga. Bygget vert i dag nytta til mellom anna til målekurs, kunstgalleri og kulturkveldar.

Det er eit prinsipielt spørsmål om ein skal gje tilskot frå denne ordninga til innvendige tiltak i bygg. Rådmannen meiner at ein normalt berre bør gje tilskot til utvendige tiltak og tiltak som gjeld bærekonstruksjonen, og at dette kun bør fråvikast i heilt spesielle tilfelle. Rådmannen rår difor til at dette tiltaket ikkje vert gjeve tilskot frå denne ordninga. Bygget er ikkje prioritert i kulturminneplan og har ikkje omsynssone i kommuneplanen.

10. Utløe, gbnr 236/20 Askvik

Elin Askvik søker om 26 000 kroner i tilskot til restaurering av ei lita, grindbygd utløe på Askvik. Totalkostnaden er 59 250 kroner.

Bygget har ikkje formelt vern, men er ei av få få utløer som er att i dette området og vert såleis vurdert som viktig å ta vare på. Bygget er ikkje prioritert i kulturminneplan og har ikkje omsynssone i kommuneplanen.

Rådmannen rår til at Elin Askvik får kr 21 000 kroner til istandsetjing av utløa.

11. Naust ved Hallandsvatnet, gbnr 462/2 Kolås

Helge Kolås søker om 30 000 kroner til restaurering av naust ved Hallandsvatnet. Midlane skal nyttast til å

restaurera og sikra taket.

Bygget er oppført i tørrmur, med båtopptrekk i gavlveggen i nordvest inn på hellande steinsett golv. Garden Kolås hadde ikkje eigne torvmyrer, og måtte reise fleire kilometer for å ta torv på ein annan gard. Naustet vart difor også nytta til lagring av torv og også til lagring av mold.

Bygget er plassert i verneklasse C i kulturminneplanen for Radøy kommune.

Rådmannen rår til at Helge Kolås får 30 000 kroner til restaurering av naustet på Kolås. Dette utgjør om lag 23 % av totalkostnaden.

Vedlegg i saken:

06.08.2020	Grunnmur gbnr 23/3 Frekhaug - Søknad om tilskot	1427386
27.08.2020	Våningshus 455/7 Kartveit - Søknad om tilskot til restaurering av tak	1436422
27.08.2020	Våningshus gbnr 455/7 Kartveit - uttale Kulturverntenesta i Nordhordland	1436424
27.08.2020	Våningshus 455/7 Kartveit - Prisoverslag hus Kartveit	1436423
31.08.2020	Naust gbnr 468/3 Askeland - søknad om tilskot	1437685
31.08.2020	Naust gbnr 468/3 Askeland - uttale Kulturverntenesta i Nordhordland	1437686
31.08.2020	Naust gbnr 468/3 Askeland - Kostnadsoverslag	1437687
01.09.2020	Vågenes bedehus gbnr 429/11/1 - Søknad om tilskot	1438304
01.09.2020	Vågenes bedehus gbnr 429/11/1 - uttale Kulturverntenesta i Nordhordland	1438305
01.09.2020	Vågenes bedehus gbnr 429/11/1 - utfyllende info og kostnader	1438306
01.09.2020	Vågenes bedehus gbnr 429/11/1 - tilstandsrapport	1438307
02.09.2020	Elias Mjåtveit-huset - søknad om tilskot	1439219
02.09.2020	Elias Mjåtveit-huset - kostnadsoverslag og finansieringsplan	1439245
02.09.2020	Kvernhus Bjørge gbnr 241/3 - søknad om tilskot	1439256
02.09.2020	Kvernhus Bjørge gbnr 241/3 - kostnadsoverslag	1439255
02.09.2020	Kvernhus Bjørge gbnr 241/3 - bilete	1439257
02.09.2020	Lemstove gbnr 185/5, Isdal - søknad om tilskot	1439268
02.09.2020	Lemstove, gbnr 185/5 Isdal - Tilstandsvurdering og tiltak Isdal	1439269
02.09.2020	Lemstove gbnr 185/7 Isdal - søknad om tilskot	1439274
02.09.2020	Lemstove gbnr 185/7 Isdal - Prosjektskildring	1439275
02.09.2020	Lemstove gbnr 185/7 Isdal - uttale Kulturverntenesta i Nordhordland	1439514
12.10.2020	Gamleskulen på Eikanger, gbnr 213/61 - søknad om tilskot	1457688
08.09.2020	Uteløe gbnr 236/20 Askvik - søknad om tilskot	1442274
08.09.2020	Uteløe gbnr 236/20 Askvik - Kostnadsoverslag	1442272
08.09.2020	Uteløe gbnr 236/20 Askvik - historikk	1442273
22.09.2020	Naust gbnr 462/2 Kolås - søknad om tilskot	1448476
22.09.2020	Naust gbnr 462/2 Kolås - prosjektplan og kostnadsoverslag	1448477